

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dela congresul profesorilor de istorie

— Cuvânt rostit de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE la acest congres întrunit la Sibiu în 7 Iunie a. c. —

Domnule Președinte,
Onorat Congres,

Cu mare bucurie am urmat invitării ce mi s'a făcut de a lua parte la acest congres al profesorilor noștri de istorie.

Mărturisesc din capul locului că nu sunt specialist în istorie. Sunt însă slujitor al Aceluia care, prin divină sa personalitate, stă în centrul istoriei. Această prezență centrală a lui Hristos în istorie, împreună cu darurile și binecuvântările ce le-a revărsat asupra sufletelor, mă învață să concep istoria omenirii, nu ca un joc al evenimentelor contingente care s'au succedat în scurgerea veacurilor, ci ca o operă a lui Dumnezeu; iar silințele și truda și sbuciumările omenești le văd convergând, uneori cu pas domol, alteori cu pas mai grăbit, spre scopul desăvârșirii.

Mâna lui Dumnezeu o văd operând proteguitoare și în istoria poporului nostru românesc, plină de pagini glorioase, dar în același timp și plină de zbucium, de amare apăsări și asupriri. Din zbuciumatul nostru trecut deslușesc voia lui Dumnezeu care ne-a așezat în răscrucea atâtor suferințe pentru ca să ne oșlească, pe cum faurul modelează fierul înroșit prin bătăile ciocanului, pentru ca să ne încredințeze o mare misiune în planurile Providenței Sale.

Sunt slujitor al bisericii noastre strămoșești, care și-a împletit viața ei cu istoria poporului românesc și văd în trecutul acestei biserici atât de mult cuprinsă voința lui Dumnezeu, încât, după făgăduința Intemeietorului ei, nici porțile Iadului n'au fost în stare să o biruiască. Paginile istoriei îmi dau mărturie grăitoare despre răbdarea fără seamăn, izvorâtă dintr-o nețărmurită încredere de sine, cu care poporul nostru românesc, păstrându-se în toată bună vremea și pretutindenea identic cu sine, și-a urmărit marele său destin istoric.

Am venit la acest congres pentru ca să Vă rog să infiltrați

în sufețele generației noastre și a celor viitoare, D-Voastră cari desgropați trecutul și comorile lui, încrederea aceasta care se desprinde din viața de veacuri a poporului nostru, ca pe o forță morală prin care să păzească la rezolvirea marilor probleme naționale ce ne stau înaintea, ridicându-ne la rolul pe care-l merită acest popor în grădina neamurilor lumii.

Am venit și ca să mulțumesc celui care prezidează nu numai acestui congres, ci munca științifică a istoriografiei românești, pentru strălucita operă ce a îndeplinit în laborioasa sa viață.

Ca păstor duhovnicesc al Ardealului mulțumesc celui ce ne-a scris istoria de sate și preoți, și mergând din sat în sat atunci când se trecea cu primejdie o graniță despărțitoare de frați, ne-a întărit curajul și ne-a îndreptat privirile într'acolo de unde avea să răsară soarele mântuirii noastre.

Pe lângă toate deosebirile de păreri cari pot să ne despartă asupra unor chestiuni trecătoare ale zilei, îl asigurăm de toată stima ce i-o păstrăm persoanei D-Sale și de toată admirația ce o avem pentru opera ce a îndeplinit și îndeplinește spre binele poporului nostru.

Cu aceste cuvinte binevenându-Vă de bun sos, rog pe Dumnezeu să-și trimită darul și binecuvântările Sale peste acest congres și peste munca ce o desfășoară.

Consiliul Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu a ținut în 10 Iunie a. c., ședință plenară sub prezidiul I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae. Consilierii onorari cei noi: Dumitru Comșa, Silviu Teșosu și Patriciu Marcu, au depus jurământul prescris și s'au luat dispozițiunile necesare pentru promulgarea și executarea concluziilor aduse în sesiunea din anul acesta a Adunării Eparhiale. S'au pertractat, apoi mai multe chestiuni curente și s'a numit administrator protopresbiterial al tractului Brâului, devenit vacant prin trecerea din această viață a protopopului Ioan Hamsea, pâr. Gh. Babeș din Sohodol.

Congresul profesorilor de istorie ținut în Sibiu

În 7 Iunie a. c., s'a ținut în orașul nostru «Congresul profesorilor de istorie din întreaga țară».

În aceeași zi la ora 10 a. m., a sosit în gara Sibiu, dl prof. N. Iorga, însoțit de numeroși profesori universitari și secundari.

Au fost întâmpinați la gară de autoritățile civile și militare de profesorii și elevii dela toate școlile.

Muzica militară și corurile școlilor se întreceau întru salutarea oaspeților. După salutările de vigoare, congresiștii au intrat în oraș, iar la ora 11 a. m., în sala prefecturii de județ, s'a deschis congresul, prezidând dl Iorga, luând parte pe lângă membrii congresului I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, P. S. Sa arhiepiscopul Vasile consilierii mitropolitani și arhiepiscopesci, dl episcop evanghelic Teutsch, reprezentanții Armatei, ai «Astrei», și un număr însemnat de onorații. Din încredințarea comitetului de organizare al profesorilor de istorie din localitate, printr-o frumoasă cuvântare, salută congresul dl prof. I. Popa.

La apoi cuvântul I. P. S. Sa, mitropolitul nostru Nicolae, a cărui remarcabilă vorbire o publicăm în fruntea Nrului nostru de astăzi.

Vorbirea I. P. S. Sale, a făcut adâncă impresie și a fost frenetic aplaudată.

Urmesă la cuvânt episcopul evanghelic Teutsch, care salută pe dl Iorga în numele poporului săsesc.

Urează spor la muncă congresiștilor.

Dl general Mihăilescu, salută congresul în numele armatei.

Dl C. Ștefan, în numele guvernului salută, deasemenea pe dl Iorga și congresul.

Primarul Dr. Gortz, vorbește în numele municipiului.

Dl Dr. Gh. Preda, vice-președintele Astrei, în însuflețite cuvinte, arată nădejdea ce o leagă instituțiile culturale de marele prof. N. Iorga ale cărui cuvinte toate sunt pline de învățătură pentru toți, fiindcă isvorăsc din dragoste și entuziasm.

Dl S. Teșosu, vorbește din partea inspectoratului școlar.

Răspunsul dlui N. Iorga

În tot timpul dl N. Iorga, a fost prilejul unei vii manifestații de simpatie.

Dl N. Iorga, spune întregul următoarele: Nu ne așteptam la așa solemnă și calduroasă primire.

În numele colegilor, cari ași fi fost mai bucuroși să fi fost mai mulți, vă mulțumesc pentru cuvintele ce mi le-ați adresat și ne-am fi bucurat dacă ele ar fi fost adresate nu mie, ci mai mult disciplinei ce o reprezentăm.

Mulțumesc I. P. S. Sale pentru cuvintele spuse care corespund și cu credința mea. Eu știu și cred că peste noi în spatele noastre este ceva ce întrece puterile noastre de pricepere, este o putere care conduce pe om și-l ferește de a face rău. Cine n'are această credință, mai bine să nu facă istorie.

Cred și eu într'un scop suprem. Deaceia tot ce a făcut omenirea și neamul nostru, lui Dumnezeu se datorește.

Mulțumesc reverendisimului episcop Teutsch, care în numele poporului săsesc recunoaște munca istoricilor români.

Mă bucur — spune d-sa, — că recunoașteți strădanile ce le-a adus neamul nostru. Ar fi fost și mai mult dacă împrejurările ar fi fost prielnice.

Arată apoi că orice lucru privit în istorie trebuie înțeles omenește, adică cu toată viața și nevoile de atunci.

Mulțumesc episcopului Teutsch, care însuși este un istoric. Am dori ca în al III-lea capitol din istoria Ardealului să se arate ce s'a lucrat și ce greșeli s'au făcut în Ardeal de oamenii ce au condus; dar totodată țin să se sublinieze că dacă sânt greșeli, ele n'au fost făcute de oamenii cei mai buni și cei mai mari.

Mulțumesc operei săvârșite de sași.

Dorința mea — spune d-sa — cea mai caldă este ca popoarele ce au dreptul istoric să trăiască, să vadă ce puțin ne desparte în fața influențelor ce ne tentează la tot pasul și cât de necesară este conlucrarea comună.

Mulțumesc armatei, care vorbește cu fapta și cu sacrificiul.

Arată apoi că tot ce s'a făcut bun în Ardeal, este ce a făcut «Astra».

Doresc ca «Astra» să rămână ce a fost.

Mulțumesc dlui S. Teșosu.

Spune că statul nostru, din cauze bugetare, nu poate da posibilitatea ca profesorul de istorie să poată călători gratuit. Cum să poți face istorie, dacă nu poți să vezi decât pe hârtie locurile istorice. Câte prejudecăți ar fi spulberate, dacă de ex. episcopul Teutsch și dl Müller ar cerceta Curtea de Argeș. Desigur că atunci s'ar vedea că Românii nu merită să fie calificați ciobani. Omul vremurilor noastre trebuie să umble, să cerceteze, să cunoască, căci numai cunoscând un lucru poți să-l iubești.

Arată că rostul congresului este de a crea aceeași școală istorică, același sistem istoric.

Spune că regretatul Gh. Tocilescu vedea rolul și datoria profesorului de istorie în a pregăti orații de 10 Mai.

Spune că cea dintâi datorie a istoricului, este să vorbească cu bună cuviință despre persoanele istorice, despre suferință, cu respect față de

muncă și dragoste de țară. Să nu se uite că cine face istorie, face știință, dar mai întâi educație. Să nu fie nici un cuvânt de ură față de cei ce au luptat sub un steag. Istoricul să fie însuflețit de tot ce s'a făcut, să vorbească în fraze mari, dar nu cu spirit de baljocoră. Profesorul să nu uite că el nu se găsește la catedră, pentru a învăța de rost, ci pentru a creia sensul istoric și a face să se înțeleagă toate lucrurile istorice.

Spune că nu se putea ține congresul de istorie nicăieri mai bine decât în orașul istoric Sibiu.

Di Iorga este îndelung ovaționat. La ora 1 se închide ședința. Membrii congresului iau parte la banchetul ce s'a dat la hotelul Boulevard.

Vineri după masă și Sâmbătă toată ziua, s'au ținut ședințele meritice ale Congresului. —

În cele următoare publicăm interesantul discurs al dlui S. Țeposu în întregime:

*Înalt Prea Sfințite,
Domnule Președinte,
Domnilor Colegi,*

După munca grea a unui an de experimentare, profesorii de istorie, din toate colțurile pământului românesc, Văți întrunit astăzi, într'un congres, ca întemeiați pe experiențele câștigate cu osârdie în cursul acestui an, să constatați ce s'a putut face și ce trebuiește de făcut.

Inspectoratul școlar, cari și astăzi se conduce de duhul și moștenirea lui A. Barseanu, chemat să urmărească desfășurarea muncii școlare, își dă seamă de imensul folos ce rezultă din asemenea consfătuiri și pentru acest motiv, Vă spune din tot sufletul și cu toată dragostea colegială, un călduros bine ați venit.

Problemele înscrise în programul ședințelor acestui congres sunt de-o covârșitoare importanță pentru dezvoltarea științei și a învățământului românesc.

Ele vor contribui la dezvoltarea și întărirea culturii, a celui factor, de care neamul românesc simte și astăzi ca și eri atâtea nevoie și a cărei importanță în țara aceasta nimeni altul n'a subliniat-o și profestat cu atâtea energie și competență ca Dvoastră, dl președinte.

«Dacă neamului nostru nu i-a folosit nici lupta dinăuntru, nici sprijinul cu mâna armată din afară, i-a

folosit cultura lui», spuneți în conferința despre Ardealul românesc.

Astăzi, când datorită acestei culturi, unitatea noastră sufletească s'a menținut neclintită — 20 de veacuri, astăzi, când puterea rigidă a forței cu care s'a domnit pe aceste plaiuri s'a sfărâmat pentru todeauna și când această putere trebuiește înlocuită cu puterea culturii și a muncii suntem fericiți, că putem avea în mijlocul nostru pe acel apostol, care n'a încetat o viață întreagă să alimenteze candelă culturii și a conștiinței naționale românești.

Să-l avem în mijlocul nostru, ca să-l putem asigura, că aceasta o vom alimenta zi de zi, ca să fi veșnic aprinsă.

Ne dăm seama că ne trebuiește suflete mari, pentru a putea susține vrednicia și viața României mari.

Sibiul, martor al celor mai mărețe acte din viața noastră ardelenască, este mândru că poate adăposti pe reprezentanții tocmai ai acelei discipline, care este, în primul rând, chemată, să desprindă acele fapte, acele suflete și caractere, cari au contribuit și contribuiesc la întărirea, la înălțarea și înfrățirea popoarelor.

Profesorii de istorie, chemați să formeze prin exemplificarea trecutului glorios al neamului nostru sufletul unitar al tuturor fiilor acestei Țări, nu puteau să găsească pentru congresul lor un loc mai potrivit, decât Sibiul, centrul unui ținut, care prin trecutul lui a fost mai strâns legat de Țara românească, decât de podișul Transilvaniei, stăpânit de străini.

Tradiția vechea a orașului, cu legături seculare cu Principatele române, arhivele cari cuprind un tezaur bogat al cunoștinței trecutului nostru, școala unde Gheorghe Lazar și-a însușit temelia culturii, orașul unde mitropolitul Șaguna și-a dezvoltat activitatea; însăși umbra și amintirea marilor dascăli, cari au trăit și au muncit între aceste ziduri, constituiesc o atmosferă, în care munca acestui congres nu poate să fie decât mănoasă.

Rodnicia muncii o cred pe deplin asigurată prin faptul, că lucrările acestui congres sânt prezidate de sufletul celui, care dascăl ne-a fost tuturor, îndefent de școala și localitatea unde am învățat.

Noi profesorii de istorie, cari am crescut adumbriți fiind de covâr-

șitoarea personalitate și operă a D Voastre, ținem astăzi să Vă aducem omagii noastre de admirație și recunoștință, precum și asigurarea că vom ști planta în sufletul viștarilor tinere, cultul față de eroii neamului nostru, printre cari — Vă numărăm între cei dintâi.

Pentru noi ardelenii — ați fost mai mult decât un părinte. Ați fost izvorul de energie națională, din care am băut cu lăcomie, spre mântuirea noastră, în cele mai cumplite zile de suferințe și întunec.

«Sate și preoți» — cea mai admirabilă evocare a istoriei noastre ardelenesti, «Drumuri și orașe», cel mai ademenitor miraj de adăstare spre mama — care ne aștepta, erau cărțile care nu lipsiau din casa nici unui cărturar român — cu toată furia ungurească, erau cărțile, pentru cari pe vremuri — noi studenții brașoveni — făceam din noapte zi; prindeam curaj — ca să animăm, cu rizicul vieții noastre, tricolorul român pe mormântul bardului Andrei Mureșanu și pe statua lui Arpad de pe Tâmpa, ca o sfidare a unei stăpâniri nedrepte și trecătoare.

Ne-ați luminat, ne-ați încălzit și ne-ați dat curaj. Să trăiți, să puteți vedea pe toți fiii acestei țări la înălțimea idealului pe care l-ați profestat, iar congresului îi urez ca sub înțeleapta D Voastră conducere să și realizeze în deplină măsură mărețul scop ce l urmărește.

Incheiere de an școlar

La seminarul teologic din Sibiu

Joi în 6 lunie cor. s'a făcut încheierea festivă al celui de al doilea an școlar la seminarul teologic. A participat I. P. S. S. Păr. Mitropolit Nicolae, însoțit de P. S. S. Arhierul Vasile, vicarul arhiepiscopesc, și de P. C. Părinți Consilieri arhiepiscopesci, rectorul și profesorii dela Academia teologică, membri ai corpului didactic dela seminar și alții.

După săvârșirea sf. Liturgii împreunate cu rugăciuni de mulțumită, serbarea s'a continuat în una din salele de învățământ ale seminarului cu coruri cântate de elevii școlii, un raport al directorului asupra activității desfășurate și o cuvântare de îndemnuri părintești a I. P. S. Sale.

Directorul seminarului pr. Gh. Maior, arată, că deși anul se încheie

asa de vreme, nu este mai scurt decât cel al școlilor de stat; doar serbarea aceasta e pusă la o dată mai apropiată decât la școlile statului. Cauza grabei este împrejurarea, că seminarul nu are profesori proprii, ci profesori, cari sunt ai altor școli din Sibiu și cari acum sunt ocupați cu examene și alte lucrări la școlile proprii. Raportează că On. Casa a Școalelor a donat diferite materiale didactice, de care școala ducea mare lipsă, că I. P. S. Sa a pus început norocos bibliotecii seminariale prin darul Său necerut de 39 cărți, că la aceasta s'a adaus darul de 1800 lei al Ven. Consiliu arhiepiscopesc și donațiile însemnate de cărți ale Academiei Române, Asociației clerului «A. Șaguna» secția Sibiu, Ministerului Cultelor și Artelor, «Astrei» culturale și ale unor binevoitori ai școlii, că din contribuția elevilor și darul unor ziare din capitală s'a întrușipat și biblioteca societății de lectură, ambele cu 754 cărți. Au funcționat cu activitate bogată societatea de lectură și cercul religios «Sf. Gheorghe». Arată, că preocuparea de căpetenie le-a fost grija de sufletul elevilor și pentru aceasta călăuziți de credință, că «duhul este care face viu» au ținut să creeze atmosferă prielnică scopului școlii. — De încheiere exprimă mulțumiri și recunoștință tuturor donatorilor începând cu I. P. S. Sa, Preasfinției Sale Arhierului Vasile pentru osteneala ce n'a crușat conducând examenele de fine de an, și profesorilor, cari s'au străduit la seminar și cere binecuvântare arhierescă asupra școlii, elevilor și profesorilor.

I. P. S. Sa Păr. Mitropolit Nicolae într'o cuvântare care a făcut adâncă impresie asupra tuturor, spune, în resumat, următoarele:

Iubiții mei fii sufletești, școala aceasta a luat ființă în urma unei adânc simțite nevoi. Se simția nevoia de a da poporului nostru preoți bine pregătiți, luminați și plini de credință. Știam că lucrul acesta se poate ajunge dacă se începe pregătirea lor la o vârstă mai fragedă. — Cu bucurie constat, că în măsură, în care vă sporește numărul și clasele, sporește și râvna voastră și puterile voastre sufletești. Am luat cunoștință cu mulțumire sufletească, că s'au sporit mijloacele intuitive de învățământ ale școlii, bibliotecile, și celelalte. Sunt mulțumit de directivele sufletești ce vi s'au dat din partea celor pe cari i-am pus

FOIȘOARA ZIUA MAMEI

Cuvinte către tineret

(Sfârșit)

Păstorul din Miorița la mama sa gândește în clipele lui grele, ea vrea să fie mângaiată pentru pierderea lui. El știe că ea singură va alerga pe câmpuri cu lacrimile în ochi, întrebând din om în om:

*Cine mi-a văzut,
Cine-a cunoscut
Mândru ciobănel
Tras printr'un inel?*

O femeie a pus gândul cel mare în sufletul lui Gheorghe Lazăr. Puternicul spirit al acestei femei a copleșit totul în familia, care nu s'a numit Lazăr, ci Lăzăroale, Lăzăroaia, care știa să sădească în sufletele copiilor avânturi îndrăznețe și dorul de a-și vedea nația în rândul popoarelor cu dreptul de viață.

Și'n istoria dezvoltării bisericei Ardealului, în istoria modernă a luptei pentru

afirmarea neamului românesc între Carpați și Tisa, unei femei, unei mame credincioase datorăm venirea mântuitorului Șaguna, Anastasiei îi datorăm trimiterea solului vremurilor nouă, după cum omenirea datorește Mariei venirea celui răstignit pe Golgota. Ea a păstrat sufletul mare, eroic al lui Șaguna, ea l-a oțelit în dragostea de neam, ea l-a închinat biserice, ca prin biserică să devie mântuitorul nostru. Exemplele s'ar putea înșira la infinit, căci infinită este jertfa ce o face mama pentru copilul pe care-l dă vieții, nu ca pe un spin, ci ca pe un luptător al dreptății și purtător al luminei. Infinită este dragostea ce o pune în ocrotirea generației ce se ridică și nemărginită este puterea dorului și a durerii ei.

*Cine'n lume, cine poate
Mările să le înnoate,
Codri vechi să mi-i pătrundă
Ca să numere-a lor frunză?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă'n lume toate...*

scrie Vasile Alexandri. Pe mama o evocă Eminescu în strălucitele lui concretizări de suflet: «O, mamă, dulce mamă,

din negura de vremi, pe freamătul de frunze la sinul tău mă chemi». La mama se gândește Vlahuță, în orele lui de durere, și ce strălucită icoană ne dă Creangă despre mama lui, care ar fi fost, zice el, în stare să toarcă cu furca în sat, numai să-și vadă copilul ridicat de-asupra mulțimei cu un ideal prea redus. Mamei datorește Creangă norocul de a fi umblat la școală. Acestei mame îi datorește literatura românească pe cel mai original, pe cel mai român dintre prozatorii noștri.

Icoana mamei răsare în sufletul lui Coșbuc, atunci când, depărtat de satul lui, nu știa că va veni odată vremea când Carpații nu vor mai fi barieră între frați:

*Pe malul apei se'mpletește
Cărări ce due la moară,
Acolo mamă te zăresc
Pe tine 'ntr'o căscioară.*

Această mamă, în dorul ei va avea viziunea că fiul ei drag bate cu degetul în geam, în zare târzie și, spune poetul:

*Adormi târziu cu mine'n gând,
Ca să visezi de mine...*

Poporul nostru e formulat valoarea

În fruntea acestei școli. Am văzut cum s'a purtat grije de întreg sufletul vostru, de luminarea minții voastre, de curățirea simțirii voastre, de întărirea voinței voastre, ca să-l faci vrednic de mântuire. Leg mari nădejdi de școala aceasta. De aceea rog pe bunul Dumnezeu să-și trimită harul și binecuvântarea Sa peste voi, peste școala aceasta, peste profesorii voștri și peste părintele director, ca să sporii în tot lucrul bun. Domnul să vă binecuvinte. — Țin însă să vă atrag luarea aminte și asupra grijei ce trebuie s'o purtați și peste vară acasă. Să fiți exemplu de bună purtare, de modestie, de buni creștini. Să cercetați regulat biserica, să cinstiți pe cei mai bătrâni, să vă purtați cu iubire, dar și cu demnitate, cu cei de-o seamă cu voi, să nu vă trufiți în deșert față de nimeni și cu nimic, să vă cinstiți și să vă purtați bine cu părinții, și să nu părăsiți cartea, că pe celce părăsește cartea, și cartea îl părăsește de grabă. Și la toamnă să vă reîntoarceți recreați și cu mult dor de a munci.

S'au văzut mulți elevi, cari au luat notițe din cele cuvântate de I. P. S. Sa, dovadă și aceasta de impresia ce a lăsat-o cuvântul arhieresc.

Serbarea a luat sfârșit la ora 12 din zi.

La Academia teologică «Andreiană»

Incheierea festivă a anului școlar la Academia noastră teologică s'a ținut în 9 Iunie a. c., cu deosebită solemnitate.

La ora 9^{1/2} a celebrat Sf. Liturgie, în biserica catedrală, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, cu mare asistență. În decursul Sf. Liturgii a hirotonit întru diacon pe absolventul de teologie Iosif Roman.

La finea Sf. Liturgii prof. Dr. Aurel Crăciunescu a rostit o rugăciune de mulțumită la încheierea anului școlar.

După terminarea serviciului divin și ieșirea din Sf. biserică, a urmat, în sala festivă a Academiei, solemnitatea încheierii anului școlar, la care au luat parte I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, P. S. Sa arhierul Vasile, consilierii arhiepiscopesci și mitropolitani, și un distins și numeros public din societatea sibiană.

Festivitatea s'a început cu cântarea «E ziua Domnului», executată de corul Academiei.

A urmat temeinicul discurs ocazional, al profesorului I. Beleuță, pe care-l publicăm în următoarele:

Mai mulți scriitori vechi bisericești relatează despre activitatea pastorală din ultimii ani ai veșii apostolului Ioan, petrecute la Efes, în Asia-Mică, anumite fapte, care nu numai că înfățișează o icoană vie despre caracterul lui, ci sunt, după expresia lui Eusebie de Caesarea, «foarte necesare celor ce au dragoste pentru lucrurile frumoase».

Clement de Alexandria ne-a păstrat aceste fapte, pe care le culesese în decursul călătoriilor sale prin Asia.

Într-una din călătoriile sale află Ioan un tânăr, pe care pentru înfățișarea sa deschisă și prietenească, îl îndrăgi, și îl lua cu sine, spre a-l crește în duhul religiei creștine. Când Ioan fu exilat pe insula Patmos, recomandă pe tânăr, despre care nutrea cele mai frumoase nădejdi, îngrijirii unui episcop. Cu toată îngrijirea acestuia însă tânărul căzu într-o societate stricată; după ce și-a cheltuit tot avutul laolaltă cu tovarăși ușuratici, a fugit împreună cu ei într-un ținut pustiu, unde trăiau din jafuri, și fiindcă tânărul întrecu prin vicleniile și perversitatea sa îndrăzneală curând pe toți soții săi, aceștia l-au ales de căpitan al lor. În chipul acesta au continuat ei mai mulți ani de zile viața lor plină de crime, când apostolul Ioan, întorcându-se din surghiun, întrebă în curând pe episcop despre tânăr. Trist răspunse episcopul: «El e mort»! — «Condu-mă la mormântul lui» răspunse amărât apostolul. — După aceea li istorisi cu lacrimi în ochi, în ce mod tânărul truște mai trăiește încă, însă sufletește e mort, mort Domnului nostru Isus Hristos, și în ce chip s'a întâmplat totul. Atunci bătrânul apostol nu mai zăbovi cătuși de puțin, alergă grabnic în pustie, și când fu prins de hoți, el li rugă stăruitor, să-l conducă la căpitanul lor. Șeful îl primi; când însă a recunoscut în prizonier pe venerabilul său părinte, pe apostolul Ioan, voi, cuprins de rușine, s'apuce fuga. Ioan cu toate acestea îl chema înapoi cu cuvinte de caldă iubire, și îl îndemna să se întoarcă cu el la biserică. Aci el nu-l părăsi mai înainte de a-l fi întărit iarăși în credință.

Domnul nostru Isus Hristos, Mântuitorul lumii, a hotărât, în a sa dumnezeiască purtare de grijă, nepătrunsă de mintea omenească, ca Răscumpărarea săvârșită de El singur,

să nu fie tot de El singur aplicată sufletelor, ci a binevoit să se folosească de slujitori. De aceea exclamă apostolul: «Așa să ne socotiască pe noi omul, ca pe niște slujii ale lui Hristos, și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu. Iar ceea ce se caută mai mult la ispravnici, este ca credincios să se afle cineva». (I Cor. IV, 1, 2).

Una din cele mai mari bucurii ale Mântuitorului ar fi, să vadă, în preoți cari intră în slujba Lui, o reînviere a zelului lor pastoral pentru perfecționarea îngrijirii lor de sufletul (cura animae) respective de sufletele încredințate supravegherii lor (cura animarum).

De aceea mă întorc către voi tineri leviți ai școlii noastre catedrale, ai cărei elevi ați fost patru ani de zile, mai înainte de a intra într-o altă școală, cea a activității pastorale, care va dăinui până la moarte, și punându-vă înainte un exemplu din metoda de păstorie a apostolului și evanghelistului Ioan, ucenicul cel iubit al Domnului nostru Isus Hristos, vă zic împreună cu apostolul Pavel: «O Timotee, lucrul cel încredințat ție păzește-l, depărtându-te de glasurile deșarte, cele spurcate, și de vorbele cele protivnice ale științei cei cu nume mincinos. Cu care unii lăudându-se, întru credință au rățacit. Darul cu tine. Amin». (I Tim. VI, 20, 21).

Corul a executat, după aceasta «Pe Tine Te lăudăm».

Urmează frumosul cuvânt de încheiere, rostit de rectorul Academiei N. Colan, pe care-l vom publica în întregime, în viitorul număr al ziarului nostru.

După ce corul a cântat frumoasa cântare «Sfânt...» de S. Drăgoiu, luând cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a adresat studenților remarcabile cuvinte, o merinde necesare pentru cei ce au părăsit băncile școlii, precum și pentru cei vor avea să-și continue studiile.

În reasumat I. P. S. Sa spune:

Cu mare bucurie și satisfacție am asistat la această frumoasă sărbătoare de încheiere a muncii anul an școlar.

Mă îndreptățește să cred, că în dosul festivității se găsește o muncă, fiindcă numai munca încordată îți dă dreptul să prăznuiești așa solemn.

Preoția este apostolat, iar pentru apostolat trebuie să te pregătești zi de zi indentificându-te prin credința și prin viața ta cu idealul pe care vorești să-l propovăduiești și altora. Asemenea preoți îl trebuiesc poporul nostru, preoți în stare prin convingerile lor să ducă pe Hristos în mijlocul credincioșilor, preoți cu devotament și dragoste de popor, preoți cari să justifice astăzi tradiția de cinste ce ne-a lăsat șirul lung al generațiilor trecute.

Sunt fericit, când aud că voi vă identificați zi de zi cu tot ce devotamentul dascălilor voștri să năzulește să vă strecoare în suflet.

Sunt mulțumit, când constat an, de an că Vă pătrundeți tot mai mult de conștiința înaltei misiuni ce vă așteaptă, și vă lăsați impresionat de toate strădanile bune ale vremii, mergând în mijlocul poporului, aranjând șezători culturale.

Preotul trebuie să fie un om înțeleghător al timpurilor în care trăiește. Să aibă o cultură teologică dar și o cultură generală în care să se impune toate elementele bune din cultura timpului. Preotul se va impune astăzi numai ca om cult.

Noi ardelenii am trăit mai mult prin biserică. Ea ca o corabie ne-a salvat. Aceasta nu este pentru noi numai un titlu de laudă, ci și un mare obligament, de a face ca biserica să fie simțită și astăzi ca o instituție indispensabilă pentru sufletul poporului nostru.

Celor ce părăsiți astăzi această școală, vă urez să păstrați curat și nebiruit idealismul credinței. Cei cari mai stați pentru a vă desăvârși studiile, mergând acasă, să fiți pilde de purtare, arătând tuturor că sunteți demni de această școală.

Mulțumesc domnilor profesori pentru munca depusă în serviciul școlii noastre, și împărtășesc tuturor arhierasca binecuvântare.

Toți cei prezenți s'au depărtat dela această frumoasă festivitate cu impresia, că creșterea viitorilor conducători ai poporului este pusă în mâini destoinice și an de an vor părăsi băncile acestei școli tineri tot mai bine înzestrați, atât cu armele credinței, cât și ale științei.

mamei, respectul și recunoștința, pe care muritorii i le datoresc, în versurile:

*De-at călca din urmă 'n urmă
Din strein nu-l face mamă.*

*

În șiragul de clipe închinare recunoștinței celor ce au sămănat binele pe pământ, cineva s'a gândit la mama. A găsit cu cale să ceară să închinăm o zi sărbătorii acestei ființe în suflet cu nesecat izvor de dreptate, de jertfă și de renunțare. Ziua ei a venit la urmă. Și poate este o coincidență orânduită de o forță pe care judecata noastră n'o poate cupăni. Ea este totdeauna cea din urmă, când este vorba de recompensă, pentru că este cea dintâi la sacrificii. Ea dă fără să aștepte să i se dea. Ea ostenește, fără să aștepte răsplată. Ea renunță, mulțumindu-se cu gândul că renunțarea ei ajută pe cei încredințați de pronia cerească ocrotirii ei. Orice alt sentiment este supus schimbării. Dragostea de mamă nu se schimbă, nu se diminuează nici cu timpul, nici cu depărtarea. Ea este eternă ca eternele legi, după care se cnnduce universul.

*Erau trei sărmanii, doi copii și-o mamă,
Și pâine? Un singur codru 'ntr-o maramă.*

*Mama-l rupe'n două și-l dăte pe rând
La flește care câte-o pârlicăea.*

*— Mamă — atunci copiii ziseră plângând,
Ție ce-ți rămâne? — VOI, răspunse ea!*

[Depărăteanu]

Ei i se ia totul, căci nimica nu vrea pentru dânsa, i se ia viață, i se ia sănătate, i se ia putere, i se ia odihnă și'n schimb de atâtea ori i se dă durere.

Cuvine-să deci să ne închinăm în fața icoanei purtătoare de iubire și jertfă a mamei. Sărbătoarea de astăzi are această menire. Nu se înalță flamuri, nu se aud bubuituri de tunuri, nici uralele mulțimei nu umplu văzduhul. Pentru că sufletul generos al mamei nu se împacă cu zgomotul, iubirea ei a fost și este tăcută și profundă ca adâncul oceanurilor ce numai pe vreme de furtună se clatină, ca să ridice valurile până la ceruri. Iubirea ei este discretă ca forța creatoare a naturii, care, nebagată în samă, dă din bogăția ei hrana milioanei flămânde. Duiosia ei tace și bucuria ei se întrupează în lacrimi, cari sunt aceleași în bordeiul umil, ca și

în palatul somptuos. Durerea ei este aceeași, ori unde i-ar fi dat să-și ducă zilele vieții.

Voi toți cari ați venit aici ca să aduceți prinosul sufletului vostru adevăratului inger păzitor, deschideți largi porțile inimei voastre. Curățiți altarul acestei inimi de gunoii patimilor, împodobiți-l cu florile celor mai nevinovate și mai înălțătoare gânduri. Și'n locul cel mai neprihănit și mai neîntinat așezați imaginea sfântă a zeiței care din veșnicie a rămas între noi aceeași dulce și de viață dătătoare mamă.

Aprindeți înaintea ei candela gândurilor bune, să ardă cu flacăra pură a dragostei de ce este frumos și nobil. Și, desbrăcați de haina lutului ce înșală, spre această icoană înălțați cuvântul vostru de închinare:

*Mărire ție, care dai viață,
Mărire ție, care dai căldură,
Mărire ție, care dai iubire,
Supremul salut și profundă
Închinare ție, Mamă!...*

(Cuvântare la sărbătoarea Zilei Mamei organizată de «Societatea ortodoxă a femeilor române» în Sibiu, 2 Iunie 1929).

I. U. SORICU.

Un regretabil abuz

Primim dela preotul nostru Atanasie Daju din Fizești următoarele:

Biserica noastră din comuna Fizești după mari eforturi și intervenții a fost împroprietărită în 3 lunie a. c. Nr. 18, 19—1921 R. A. prin comisia de ocol Pui R. A. cu 34 jugăre pământ, fână și pășune.

După pronunțarea sentinței în această cauză, avocatul Dr. Mihai Tîrea deputat naționalist care reprezenta comuna unită Galați, a eșit în curtea judecătorească, agitănd populația greco-catolică din Galați, care aștepta sentința în această cauză, spunându-le, că deși comisia nu le-a dat lor câștigare de cauză, ci a împroprietărit biserica ortodoxă din Fizești, ei să nu țină cont de aceasta, ci să intre cu forța și să ocupe acest teritoriu, căci lor li se cade și nu «popii» ortodox.

Populația agitată în ziua de 4 lunie a. c. a intrat pe acest teritoriu cu întreaga ciurdă satului de vite, distrugând întreaga recoltă a anului curent. Am cerut forța publică și i-am dat afară pe oameni cu vitele, dresându-se acte pentru darea în judecată. În 5 lunie deputatul Tîrea din nou a agitat populația să intre cu forța pe teritoriul bisericii.

Am cerut dela pretorul plasei iară jandarmeria, însă mi-a denegat concursul, spunând, că deputatul Tîrea l-a amenințat cu destituirea din post, dacă ne mai dă concurs. În astfel de împrejurări stăm în fața autorităților publice neputincioase de a ne da concursul, să ne apărăm avutul bisericii, de rebeliunea oamenilor puși la cale de politicieni; această comună are pășune suficientă, ceea ce a constat și comisia pentru că folosește și muntele «Văcaria» de 740 jugăre expropriat dela biserica noastră.

Atâta părintele Daju. Dl ministru de interne are cuvântul.

Impotriva sectelor

— Deciziunea ministerială —

Prefecturile județelor din țara noastră au dat, zilele aceste, tuturor autorităților în subordine, circulare cu ordinațiunea de a respecta și aplica în totul dispozițiile din deciziunea ministerială dela 29 Mai a. tr. cu privire la sectele, sau așa zisele asociații religioase, ce luptă atât împotriva bisericii, cât și a statului.

Menționata deciziune ministerială dispune:

Este cu desăvârșire interzisă orice activitate a următoarelor asociații religioase (secte): 1. Nazareni; Asociația internațională a Studenților în biblie (Mileniști); 3. Adventiștii reformați; 4. Secerătorii; 5. Pentecostaliștii; 6. Inocențiștii, întrucât doctrinele lor sânt de natură de a aduce atingere legilor și instituțiilor statului și prin practicile lor contravin ordinii publice.

Asociațiunile adventiste de ziua a șaptea și asociațiunile baptiste se vor bucura de toate drepturile și libertățile pe care constituția le acordă, asociațiunilor în genere; în interesul ordinii publice asociațiunile amintite vor putea funcționa numai în condițiunile următoare:

a) Predicatorii, — al căror nume va fi adus la cunoștința Ministerului cultelor, iar de acesta, prin prefecturile respective, la cunoștința autorităților administrative locale, — să fie cetățeni români, cari să se bucure de plenitudinea drepturilor civile și politice și nu ar fi fost condamnați prin sentințe definitive pentru vre-o crimă sau delict;

b) Adunările religioase se vor ține numai în casele de rugăciuni destinate acestui scop și anunțate ca atare organelor administrative locale. Inchiderea caselor de rugăciuni din partea autorităților administrative și polițienești se va putea face numai în urma ordinului direct al ministerului de interne, după avizul ministerului cultelor;

c) Slujbele religioase, care prin natura lor trebuie săvârșite în afară de casele de rugăciuni, se vor face cu observarea strictă a dispozițiilor legilor și regulamentelor pentru ordinea publică, evitându-se orice acte, care ar putea aduce vre-o jicnire cultelor recunoscute sau ar constitui demonstrațiuni împotriva lor;

d) Asociațiunile religioase amintite sânt datoare a aduce la cunoștința Ministerului cultelor orice ajutoare materiale primite direct sau indirect, din străinătate. (Art. 9 al legii pentru regimul general al cultelor);

e) Este strict interzis asociațiunilor religioase a primi sau înscrie, printre membrii lor, persoanele care au părăsit un cult recunoscut fără îndeplinirea formalităților prevăzute în art. 45 al legii pentru regimul general al cultelor;

f) Congresul asociațiunilor amintite se va putea ține numai cu aprobarea ministerului de interne dată cu avizul prealabil al ministerului cultelor;

g) Asociațiunile baptiste din Transilvania și județele vecine vor funcționa, conform dispozițiilor art. 51 din legea pentru regimul general al cultelor, în cadrele statutului aprobat cu decizia Nr. 1803 dela 12 Ianuar 1928, dată pe baza Jurnalului Consiliului de miniștri Nr. 2680 din 21 Noembrie 1927, și publicată în Monitorul Oficial Nr. 14 din 19 Ianuar 1928.

INFORMAȚIUNI

Sfințire de clopote. Duminecă în 12 Mai a. c., credincioșii bisericii ortodoxe române din Aninoasa au avut parte de o măreață sărbătoare, sfințindu-se în acea zi cele 3 clopote nouă, donate de Societatea «Petroșani» bisericii nou edificată. Sfințirea clopotelor s'a făcut prin P. C. Sa protopopul Ion Duma asistat de preoții V. Șandru din Lupeni și Em. Șinca din loc. Nimbul sărbătorii a fost ridicat prin prezența unui număr frumos de intelectuali din Petroșani și jur, precum și prin participarea grupului «Oastea Domnului» din Petroșani cu steagul lor frumos. Credincioșii parohiei din Aninoasa țin ca și pe această cale să mulțumească On. Societății Petroșani, în special dlor director general Ing. Ion E. Bujoiu, Inspector general V. Bazgan și Ing. D. Di mitriu, pentru marinosul dar și bunăvoința largă arătată față de această parohie și Casa Domnului, care în curând va fi dată destinației sale și va fi, prin stilul, construcția și ornamentarea sa, o podoabă a bisericii ortodoxe din Valea-Jiului și chiar a Arhidiecezei noastre. Dumnezeu să răsplătească marinosii donatori.

Pr. E. Ș.

Înșălătorie. În anii din urmă, pentru a nu face serviciul militar s'au înscris la școala de rabini dela Chișinău 36 tineri jidovi bine situați. Făcându-se cercetări, s'a aflat că din aceia abea doi sânt rabini, restul, de 34 jidovi, e format din negustori și întreprinzători, dintre aceștia unii s'au făcut nevăzuți, ceilalți sânt chemați acum în armată.

Nr. 170/1929 prot.

(54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I-a din Sadu, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin această nou concurs cu termen de 30 de zile, dela cea dintâi apariție a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite dela coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Venitele stolare stabilite.

3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poștiți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte spre a fi cunoscuți de credincioși.

Încât nu se vor afla concurenți cu calificare de clasa I, — se vor admite și concurenți cu calificare de clasa II-a:

Sibiu, la 26 Mai 1929.

Oficiul prot. în înțelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 263/1929.

(56) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. Jina, protopopiatul Mercurea, se publică concurs pentru 2 preoți, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Pentru cazul că nu reflectează candidați cu calificare de clasa I, se admit și cei calificați pentru cl. II.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Venitele stolare obișnuite în comună.

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc tractual în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în parohie spre a cânta, a celebra, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 24 Mai 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 593/1929.

(55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Dealu frumos (Șulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul cu întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.

2. 25 1/2 jug. pământ eclesie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute și aduse acasă de credincioși.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuință corespunzătoare, eventual re-lut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în termenul prescrist, și, cu prealabila încunoștințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnita, în înțelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Agnita, la 7 Mai 1929.

Emil Păcală
protopop.

Ad. Nr. 337/1929.

(58) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Bogata olteană, cu filia Dopca, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forțată.

3. Stola obișnuită în tract.

4. 4 1/2 ferdelă porumb dela fiecare familie din parohie și filie.

Concurenții își vor înainta petițiile, însoțite de acte subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta și în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 3848/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 5 Iunie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

(60) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III din tractul Hațeg. Nucșoara cu filia Mălăești, Sălășul de sus și Silvașul de sus cu filia Lingina, se publică concurs nou cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Nucșoara cu filia Mălăești, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, 32 jugăre (arător și fână într-o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. Sălășul de sus, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, 12 jugăre fână și folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit și câte 1 zi de lucru, — sau echivalentul acelei zile în bani, — dela 140 case, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificatele necesare.

3. Silvașul de sus cu filia Lingina, cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela Stat, sesiune parohială în materie: 8 1/4 jug. arător, 16 jug. pădure, în filie: 3 jug. fână, adău 16 măsuri porumb sfârmit în materie, ear în filie câte 5 Lei dela 78 familii și câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie, stola uzitată și casă parohială.

Concurenții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul indicat și se vor prezenta în parohiile respective, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Hațeg, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protop. ort. rom. Hațeg, în înțelegere cu cons. par. respective.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Dela Bibliotecă Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—